

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

12 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulietta și de către avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului Ilieș Ghenadie, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 13 aprilie 2018 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Ilieș Ghenadie XXXX, născut la xxxxx, originar și domiciliat în or. xxxx, str. xxxxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 24.07.2017 - 13.04.2018 (prima instanță);
2. 17.05.2018 - 27.06.2018 (instanța de apel);
3. 20.08.2018 – 27.11.2018 (instanța de recurs ordinar);
4. 11.01.2019 - 20.02.2019 (instanța de apel);
5. 31.05.2019 - 12.11.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 13 aprilie 2018, Ilieș Ghenadie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita o anumită activitate în domeniul de administrare a bunurilor străine pe un termen de 2 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cucu V. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că în perioada lunii august anul 2013, inculpatul Ilieș Ghenadie, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că va achita serviciile pentru transportarea pământului de la SRL „Promacons SV” pe

terenul ce-i aparține, l-a convins pe Cucu V. să achite el transportul în sumă de 28000 lei, prin ce i-a cauzat daune în proporții considerabile.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Ilieș Ghenadie în baza art 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către avocatul Pălărie Dumitru în numele inculpatului Ilieș Ghenadie, prin care a solicitat casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ilieș Ghenadie să fie achitat de sub învinuirea imputată și să fie respinsă acțiunea civilă.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal or, partea vătămată având necesitatea de a transporta pământul de la șantier, tot el a achitat șoferii camioanelor care au fost antrenati la căratul pământului;

- latura subiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 190 Cod penal, se caracterizează în primul rând prin vinovăție sub formă de intenție directă, organul de urmărire penală și instanța de judecată urmând să dovedească că inculpatul nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat;

- la judecarea cauzei penale nu au fost înlăturate divergențele între declarațiile făcute de partea vătămată și martori.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2018, a fost admis apelul declarat, casată sentința, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ilieș Ghenadie a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prin probele prezentate de procuror și cercetate de instanța de apel nu a fost dovedită vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Astfel, s-a notat că inculpatul Ilieș Ghenadie se învinuiește că în perioada lunii august anul 2013, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că va achita serviciile pentru transportarea pământului de la SRL „Promacons SV” pe terenul ce-i aparține, l-a convins pe Cucu V. să achite el transportul în sumă de 28.000 lei, prin ce i-a cauzat daune în proporții considerabile.

Instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal nu a fost demonstrată, iar probele administrate, analizate prin prisma veridicității, pertinentei, utilității și concludenței

lor, nu demonstrează vina inculpatului în cele incriminate, nefiind dovedită latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii și că acesta ar fi dobândit ilicit 28000 lei.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către:

4.1. Procuror, care a indicat temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că:

- în acțiunile inculpatului se regăsește latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, și anume de dobândire ilicită, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor altei persoane, în proporții considerabile;

- realizarea laturii obiective a infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) Cod penal s-a manifestat prin faptul că acesta, din intenție de câștig, a urmărit dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, iar după achitarea de către partea vătămată a sumei de 28000 lei pentru transportarea pământului se ascundea de partea vătămată, eschivându-se de la restituirea sumei de bani, pe care nu a achitat-o până în prezent;

- declarațiile părții vătămate coroborează cu declarațiile martorului Codița A., fiind pertinente și concludente;

- inculpatul a adoptat o conduită pentru a induce partea vătămată în eroare și pentru a-i câștiga încrederea că-i va restitui banii pe care îi datorează, acțiuni ce denotă intenția directă a acestuia de a dobândi ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune, conștientizându-și acțiunile și faptul producerii prejudiciului victimei,

- este eronată afirmația instanței de apel că suma de 28000 lei achitată de Cucu V. nu a fost însușită de inculpat or, partea vătămată a achitat pentru serviciile de evacuare a pământului de pe șantierul unde lucra, iar inculpatul, de la început, nu a avut intenția să-și execute obligațiile asumate față de partea vătămată, recurgând la procedee frauduloase în detrimentul victimei.

4.2. Partea vătămată Cucu Vadim care a indicat temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat că:

- inițial între el și inculpat nu au existat niște acorduri, însă după efectuarea lucrărilor și achitarea banilor pentru serviciile de evacuare a pământului de către el, inculpatul a avut intenția de a se eschiva de la onorarea acestora, invocând că suma de bani se află pe contul bancar și, deoarece este vineri, este în imposibilitate de a-i ridica, astfel că acordul întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie.

- circumstanțele cauzei denotă faptul că inculpatul a acționat pentru a induce partea vătămată în eroare, pentru a-i câștiga încrederea că-i va restitui banii pe care îi datorează, acțiuni ce dovedesc intenția directă de a dobândi ilicit bunurile altei

persoane prin înșelăciune, fiind conștient de faptul dat și de producerea prejudiciului părții vătămate;

- probele administrate demonstrează că inculpatul, din start, nu a avut intenția să-și execute obligațiile asumate față de partea vătămată, recurgând la mijloace frauduloase în detrimentul victimei;

- în acțiunile inculpatului sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, culpabilitatea acestuia fiind dovedită în afara oricăror dubii rezonabile.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2018, au fost admise recursurile ordinare declarate, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, ce constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, a fost admis apelul declarat, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casată integral sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, procesul penal în privința lui Ilieș Ghenadie pe art. 190 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea prescripției tragerii la răspundere penală.

6.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a încadrat juridic acțiunile inculpatului Ilieș Ghenadie în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, și prima instanță a stabilit corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale, n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, însă nu au fost luate în considerare prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal,.

Totodată, instanța de apel a conchis că Ilieș Ghenadie a comis infracțiunea imputată lui în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal — escrocherie, însă deoarece prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, calificativul de la lit. c) al art. 190 Cod penal „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*” a fost abrogat, prin prisma retroactivității legii penale, se impune excluderea acestuia din învinuirea imputată.

Totodată, instanța de apel a notat că prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018 a fost modificată dispoziția art. 190 Cod penal și anume în dispoziția alineatului (1), textul „*înșelăciune sau abuz de încredere*” s-a substituit cu textul „*inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în*

priviința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

Instanța de apel, a stabilit că prevederile art. 10 Cod penal, și modificările operate sunt aplicabile în speță.

În acest context, instanța de apel a constatat că Ilieș Ghenadie, în perioada lunii august anul 2013, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane prin inducerea în eroare a unei persoane și prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul că va achita serviciile pentru transportarea pământului de la SRL „Promacons SV”, pe terenul ce-i aparține, l-a convins pe Cucu Vadim să achite el transportul în sumă de 28000 lei, prin ce i-a cauzat daună în proporții considerabile.

Astfel, instanța de apel a conchis că acțiunile lui Ilieș Ghenadie urmează a fi încadrate juridic în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului actului juridic anulabil, determinat de comportamentul dolosiv, care a produs daune considerabile.

Totodată, instanța de apel a stabilit că fapta prejudiciabilă comisă de către Ilieș Ghenadie, este confirmată prin circumstanțele de fapt constatate, care sunt pertinente, concludente și suficiente întru soluționarea justă a cauzei penale, administrate în faza de urmărire penală și în cadrul cercetării judecătorești, descrise în decizia instanței de apel (f.d. 109-112, vol. II).

În continuare, instanța de apel a respins argumentele apelantului, precum că faptele lui Ilieș Ghenadie, nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, nefiind demonstrată vinovăția ultimului, apreciindu-le ca o metodă de apărare și eschivare de la răspunderea penală, în acest sens, instanța de apel menționând că din declarațiile părții vătămate Cucu Vadim, rezultă că la 15.08.2013 au început lucrările pe șantierul de construcții amplasat în or. Căușeni str. Ștefan cel Mare nr.8. La momentul începerii lucrărilor, de el s-a apropiat o persoană care s-a prezentat ca Ilieș Ghenadie și l-a întrebat ce are de gând să facă cu pământul, care v-a fi scos de la șantierul de construcții. I-a comunicat că o să-l ducă undeva în afara orașului. Ilieș Ghenadie i-a propus ca să-l ducă la terenul amplasat în preajma grădiniței nr. 1 din or. Căușeni. Au convenit că va achita serviciile excavatorului, iar Ilieș Ghenadie v-a achita serviciile transportatorului de pământ.

La 23.08.2013, s-au încheiat lucrările de săpat pe șantier. În jurul orei 17:00, în momentul când trebuia de achitat excavatorul și transportatorul de pământ, l-a chemat pe Ilieș Ghenadie, care fiind prezent la fața locului trebuia să achite pentru transportarea pământului suma de 28000 lei, la ce Ilieș Ghenadie a declarat că la

moment banii sunt pe card și băncile sunt deja închise. Ultimul, profitând de încrederea acestuia, l-a rugat să-i achite transportarea pământului, că el la 26.08.2013 îi va restitui suma de 28000 lei, cu ce a căzut de acord și a achitat transportatorilor Bălan Mihail și Codița Avram.

La data de 26.08.2013, l-a telefonat pe Ilieș Ghenadie și a solicitat achitarea sumei de bani, însă ultimul a comunicat că i-a fost blocat cardul. Ulterior peste o perioadă de 6 luni, întâlnindu-se cu inculpatul, acesta i-a comunicat că, la moment nu are bani pe cont, fapt pentru care va pleca peste hotarele țării la muncă și îi va restitui suma de bani.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit că Ilieș Ghenadie, profitând de încrederea părții vătămate, nu i-a restituit suma de 28 000 lei achitată pentru transportarea pământului, înțelegere ce a avut loc la începutul transportării pământului, fapt confirmat și prin declarațiile martorului Codița Avram, care a comunicat că între partea vătămată Cucu Vadim și inculpat a avut loc o înțelegere că partea vătămată va achita încărcarea pământului 100 lei, iar transportarea o va achita părții vătămate inculpatul, la fel cu 100 lei, însă suma pentru excavator și transportarea pământului i-a fost achitată de către partea vătămată Cucu Vadim.

Astfel, instanța de apel a constatat că inculpatul Ilieș Ghenadie a avut inițial intenția de a induce în eroare partea vătămată prin mijloace dolosive și anume prin comunicarea că banii sunt pe cont însă este în imposibilitate de a beneficia de către aceștia la moment, mai mult că pentru transportarea a 15 camioane a achitat, circumstanțe ce au determinat partea vătămată să achite suma integral, pe care nu avea intenții de a o rambursa.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a atestat că mijloacele dolosive folosite de inculpat reprezintă o anumită gravitate care au produs efectele unui viciu de consimțământ a părții vătămate, soldate cu cauzare de daune considerabile.

Sub acest aspect, instanța a notat că inculpatul a dus o activitate de convingere a părții vătămate despre veridicitatea faptului că se va clarifica în privința celor 281 camioane care au transportat pământul, fapt recunoscut însuși de ultimul în declarațiile date în cadrul ședinței de judecată.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că prima instanță just a constatat că, nu poate reține argumentul inculpatului precum că, nu a avut o careva înțelegere cu partea vătămată referitor la achitarea transportării pământului, deoarece argumentul dat se combate însuși prin declarațiile inculpatului care a menționat că anterior înțelegerii date, în luna iunie, la fel în urma unei înțelegeri dintre el și partea vătămată i-au fost transportate 15 mașini de pământ, pentru care partea vătămată Cucu Vadim a achitat excavatorul, iar el a achitat transportul și anume conducătorului Codița Avram pentru 8 mașini, iar conducătorului Țulea Victor pentru 7 mașini a câte 100 lei pentru fiecare mașină.

Mai mult, instanța de apel a stabilit că chiar dacă inițial între părți au existat niște acorduri, ca urmare a comportamentului dolosiv al inculpatului, care după ce au fost efectuate lucrările și transmiși banii conducătorilor auto, ultimul a avut intenția să se eschiveze de la onorarea acestora și să nu-i restituie părții vătămate, comunicându-i de faptul că suma de bani pe care urmează să o achite, se află în contul bancar, dar deoarece era zi de vineri a fost în imposibilitate de extrage banii, acordul dat întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie.

Instanța de apel a indicat că pe parcursul examinării prezentei cauze penale, s-a stabilit că inculpatul Ilieș Ghenadie a comis fapta prevăzută de art. 190 alin.(1) Cod penal în luna august 2013. Astfel, luând în calcul prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, instanța de apel a constatat că a expirat termenul pentru tragere la răspundere penală în luna august 2018, motiv din care a dispus încetarea procesului penal.

7. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către:

7.1. Procuror, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or în cazul din speța supusă examinării instanța de apel eronat a aplicat instituția prescripției tragerii la răspundere penală;

- la aplicarea prescripției tragerii la răspundere penală, deoarece nu a fost respectată una din condițiile care se referă la aplicarea liberării de răspundere penală și anume: făptuitorul nu se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, condiție raportată la art. 60 alin.(5) Cod penal;

- din materialele cauzei, rezultă că prin ordonanța procurorului din 22.07.2016 (f.d.63, vol. I) inculpatul Ilieș Ghenadie a fost pus sub învinuire în contumacie, ulterior în privința acestuia fiind dispuse investigații în vederea căutării (f.d.65). Doar la 06.09.2016, învinuitului Ilieș Ghenadie i-a fost adusă la cunoștință învinuirea imputată, respectiv curgerea prescripției a fost reluată din momentul prezentării acestuia în fața organului de urmărire penală și nici decum nu din momentul când ultimul a comis infracțiunea, adică perioada august 2013, după cum a constatat eronat instanța de apel, or în astfel de circumstanțe curgerea prescripției a fost suspendată, or termenul de prescripție în speța curge din 06.09.2016 până la 06.09.2021.

7.2. Avocatul Culeac-Reul Natalia, în numele inculpatului Ilieș Ghenadie, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, și solicită casarea integrală a deciziei instanței de apel și a sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de

achitare a inculpatului Ilieș Ghenadie de sub învinuirea înaintată, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii;

- la pronunțarea sentinței, atât prima instanță, cât și la pronunțarea deciziei instanța de apel, au stabilit eronat circumstanțele de fapt și de drept, situațiile de fapt reținute de către instanțele de judecată nu corespund probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, și astfel încadrând acțiunile inculpatului Ilieș Ghenadie în baza art. 190 alin. (1) Cod penal;

- vinovăția inculpatului Ilieș Ghenadie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal nu a fost demonstrată, iar ansamblul de probe prezentate în cauza penală, analizate prin prisma veridicității, pertinentei, utilității și concludenței lor, nu demonstrează existența faptei infracțiunii și vina inculpatului în cele incriminate, precum și faptul că Ilieș Ghenadie a dobândit ilicit suma de 28 mii lei, suma achitată de partea vătămată Cucu Vadim;

- atât în cadrul primei instanțe, cât și în instanța de apel s-a stabilit că a fost înțelegere între Ilieș Ghenadie și Cucu Vadim doar pentru transportarea a 15 camioane pentru care inculpatul a achitat. La fel, atât inculpatul cât și partea vătămată și martorii audiați au menționat că distanța de la șantier până la locul unde trebuia transportat pământul (în afara orașului) este mai mare ca distanța dintre șantier și locul de aflare a inculpatului. Acest fapt demonstrează avantajul pe care l-ar fi avut partea vătămată Cucu Vadim, atât ca distanță, cheltuieli și timp în transportarea pământului, or pământul trebuie evacuat în afara orașului nefiind necesar nimănui;

- nu a fost demonstrat faptul că, între inculpatul Ilieș Ghenadie și partea vătămată Cucu Vadim a fost o anumită înțelegere cu privire la cele 280 camioane;

- partea vătămată a achitat pentru serviciile de evacuare a pământului de pe șantierul unde lucra. Mai mult ca atât, partea vătămată a menționat faptul că, era necesar să transporte pământul, chiar dacă nu venea Ilieș Ghenadie, ei transportau în altă parte, cheltuielile trebuiau să fie suportate în întregime de firma care o reprezintă. La fel, a menționat că, deplasându-se la fața locului a înțeles că e convenabil și că o să fie mai aproape pentru el, la fel se economiseau bani. Partea vătămată a menționat că cheltuielile erau suportate de firmă, astfel, pământul oricum trebuia transportat, dar la locul de destinație a lui Ilieș Ghenadie era mai aproape și mai convenabil. De aici reiese faptul că, lipsește latura obiectivă a infracțiunii în același rând și intenția inculpatului Ilieș Ghenadie de a înșela partea

vătămată Cucu Vadim, or aceste lucrări erau obligatorii și cheltuielile trebuiau suportate de firmă, iar pământul trebuia evacuat de pe terenul unde intenționa să edifice o construcție;

- nu a fost demonstrată intenția inculpatului Ilieș Ghenadie de a însuși prin înșelăciune sau abuz de încredere, banii de pe urma evacuării pământului, care era obligația părții vătămate și era inevitabilă. Pământul trebuia evacuat din propriile cheltuieli. În prezenta cauză penală nu sunt probate care anume acțiuni concrete a săvârșit inculpatul Ilieș Ghenadie, care ar constitui acțiuni prevăzute la infracțiunea de escrocherie.

8. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

8.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror:

La caz se reține, că potrivit textului recursului, procurorul invocă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că: *„hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”*, anume în partea încetării procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că instanța de apel la adoptarea soluției de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală a ținut cot pe deplin de prevederile art. 60 Cod penal, în particular art. 60 alin. (5) Cod penal, în coraport cu circumstanțele reale ale cauzei.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit cu referire la alegațiile recurentului că: *„din materialele cauzei, rezultă că prin ordonanța procurorului din 22.07.2016 (f.d.63, vol. I) inculpatul Ilieș Ghenadie a fost pus sub învinuire în contumacie,*

*ulterior în privința acestuia fiind dispuse investigații în vederea căutării (f.d.65). Doar la 06.09.2016, învinuitului Ilieș Ghenadie i-a fost adusă la cunoștință învinuirea imputată, respectiv curgerea prescripției a fost reluată din momentul prezentării acestuia în fața organului de urmărire penală și nicidecum nu din momentul când ultimul a comis infracțiunea, adică perioada august 2013, după cum a constatat eronat instanța de apel, or în astfel de circumstanțe curgerea prescripției a fost suspendată, or termenul de prescripție în speță curge din 06.09.2016 până la 06.09.2021”, notează că constituie o interpretare subiectivă a acestuia și nu poate fi acceptată de instanța de recurs ordinar, or în speță nu s-a întrerupt curgerea termenului de prescripție în condițiile art. 60 alin. (4) Cod penal, dar s-a suspendat conform prevederilor art. 60 alin. (5) Cod penal, ce stipulează că: „curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, **curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării.**”*

În această ordine de idei, se mai indică că inculpatul Ilieș Ghenadie a săvârșit infracțiunea în perioada lunii august a anului 2013, conform faptei constatate de instanța de apel (f.d. 106-107, vol. II), respectiv curgerea termenului de prescripție a început anume din această perioadă, conform prevederilor art. 60 alin. (2) Cod penal, ce stipulează că prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

Totodată, se reține că pe parcursul urmăririi penale inculpatul Ilieș Ghenadie a fost prezent, semnându-se pe ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit, (f.d. 29, vol. I) fiind și audiat în calitate de bănuit la 25 aprilie 2016 (f.d. 31, vol. I și suplimentar la 08 iunie 2016, (f.d. 58, vol. I). Ulterior, din motiv de neprezentare acesta la 22 iulie 2016 a fost anunțat în căutare (f.d. 64, vol. I), până la data de 06 septembrie 2016, când s-a prezentat și a luat cunoștință cu ordonanța de punere sub învinuire și a fost audiat în calitate de învinuit (f.d. 71-72, vol. I).

Prin urmare, reieșind din prevederile art. 60 alin. (2), (5) Cod penal, curgerea termenului de prescripție se calculează din momentul săvârșirii faptei - luna august 2013, iar pe perioada cât inculpatul Ilieș Ghenadie s-a eschivat de la urmărirea penală din 22 iulie 2016 până pe 06 septembrie 2016, curgerea termenului de prescripție de tragere la răspundere nu a încetat, **dar s-a suspendat, curgerea acestuia fiind reluată din 06 septembrie 2016, când s-a prezentat inculpatul.** Astfel, chiar și cu excluderea a termenului de 1 lună și 15 zile, cât inculpatul a fost anunțat în căutare, în condițiile în care în speță termenul de prescripție de tragere la răspundere penală este de 5 ani, fiind săvârșită o infracțiune mai puțin gravă, prescripția tragerii la răspundere penală a expirat în lunile octombrie-noiembrie 2018, iar decizia instanței de apel a fost pronunțată la 20 februarie 2019, și în

consecință determină netemeinicia alegațiilor recurentului pe acest aspect contestat în recurs.

8.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului Ilieș Ghenadie:

La caz se reține, că potrivit textului recursului, recurentul invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, sub aspectele că: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii”*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele invocate de recurent în susținerea acestor temeiuri de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs invocat, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată că acest temei nu este incident în speță, dat fiind faptul că instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelul declarat de partea apărării, descrise și în pct. 2. a prezentei decizii, întemeindu-și soluția în baza probelor cercetate de prima instanță, verificate și apreciate corect și de instanța de apel prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, descrise și analizate în decizie (f.d. 107-113, vol. II), decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția corectă de casare totală a sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal în privința lui Ilieș Ghenadie pe art. 190 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, or în speță instanțele ierarhic inferioare corect au constatat că au fost administrate suficiente probe care confirmă prezența elementelor infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului Ilieș Ghenadie *„recalificate de instanța de apel în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, în virtutea modificărilor intervenite în textul art. 190 Cod penal, prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018”*, fără ca instanța de apel să admită omisiuni ce ar afecta legalitatea și corectitudinea deciziei contestate.

De asemenea, ce ține de argumentele recurentului descrise în cererea de recurs și în pct. 7.2. a prezentei decizii, prin care acesta își manifestă dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel, și anume a declarațiilor inculpatului Ilieș Ghenadie, a părții vătămate Cucu Vadim și a martorilor audiați în ședința primei instanțe, Colegiul penal lărgit reține că nu pot fi acceptate, din considerentul că asemenea critici nu constituie temeiuri de recurs, reprezentând doar opinia

subiectivă a recurentului, or, conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept esențiale comise de instanțele de fond și de apel.

Astfel, instanța de recurs ordinar nu dă o nouă apreciere probelor administrate, ce este de competența exclusivă a primei instanțe și a instanței de apel, iar instanța de recurs ca instanță ierarhic superioară, examinează cauza doar sub aspectul prezenței erorilor de drept comise de prima instanță și cea de apel la judecarea cauzei, ce în speță nu au fost identificate. Or, se atestă că atât prima instanță cât și instanța de apel au apreciat probele prin prisma cerințelor stipulate în art. 101 Cod de procedură penală, expunându-se în sentință și în decizia instanței de apel cu privire la motivele respingerii argumentelor părții apărării și acceptării probelor prezentate de partea acuzării, respectând rigorile dictate de principiul contradictorialității stipulat în art. 24 Cod de procedură penală.

La fel, din conținutul recursului ordinar declarat, reiese că recurentul face o proprie apreciere a probelor în temeiul cărora instanța de apel și-a întemeiat soluția, argumentându-și astfel propria versiune privind circumstanțele cauzei, susținând că în acțiunile inculpatului Ilieș Ghenadie nu sunt întrunite elementele infracțiunii de escrocherie prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, iar instanța de recurs ordinar la acest capitol invocă că nu poate fi acceptată această versiune, or contravine constatările corecte a instanței de apel în prezenta speță, prin care au fost respinse argumentele apelantului, concluzii ce au fost întemeiate just pe cumulul de probe descris și apreciat de instanța de apel în decizia sa.

Colegiul penal lărgit conchide că în speță nu este incident nici temeiul de recurs invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, sub aspectul invocat că în acțiunile inculpatului Ilieș Ghenadie nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate, or se atestă că instanța de apel just a constatat că au fost demonstrate de către partea acuzării prin probe credibile, suficiente și incontestabile, vinovăția inculpatului Ilieș Ghenadie și prezența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal în acțiunile acestuia, fiind confirmată înțelegerea dintre partea vătămată Cucu Vadim și inculpatul Ilieș Ghenadie de achitare de către ultimul a cheltuielilor de evacuare și transport a pământului (*survenită în urma ducerii în eroare a părții vătămate că inculpatul ulterior va acoperi aceste cheltuieli*), cu eschivarea ulterioară a inculpatului de la plata sumei de bani acumulate, iar instanța de recurs ordinar nu identifică nici un temei justificativ de a interveni în decizia instanței de apel prin prisma acestor aspecte criticate de recurent.

Mai mult, Colegiul penal lărgit conchide că temeuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aceste aspecte contestate și în prezentul recurs, nu se identifică, or instanța de apel s-a expus în decizia sa, detaliat și argumentat asupra fiecărei chestiuni esențiale

invocate în apelul declarat, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

9. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate în recurs care ar fi afectat hotărârile atacate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursurile ordinare declarate sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

10. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Culeac-Reul Natalia în numele inculpatului Ilieș Ghenadie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Ilieș Ghenadie Xxxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **12 decembrie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor